

Βρυξέλλες, 1 Ιουνίου 2017
(OR. en)

9481/17

**Διοργανικός φάκελος:
2008/0140 (CNS)**

**SOC 413
ANTIDISCRIM 27
JAI 520
MI 437
FREMP 66**

ΕΚΘΕΣΗ

Αποστολέας: Προεδρία

Αποδέκτης: Επιτροπή Μόνιμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 9288/17 SOC 375 ANTIDISCRIM 23 JAI 473 MI 427 FREMP 61

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 11531/08 SOC 411 JAI 368 MI 246 - COM(2008) 426 final

Θέμα: Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης των προσώπων ανεξαρτήτως θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού
- Έκθεση προόδου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 2 Ιουλίου 2008, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου με την οποία επιδιώκεται να επεκταθεί σε τομείς πέραν της απασχόλησης η προστασία από τις διακρίσεις λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού. Η προτεινόμενη οριζόντια οδηγία περί ίσης μεταχείρισης, που συμπληρώνει τη σχετική ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία¹, απαγορεύει τις διακρίσεις για τους προαναφερόμενους λόγους στους εξής τομείς: κοινωνική προστασία, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης και της υγειονομικής περίθαλψης· εκπαίδευση· και πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης.

¹ Ιδίως τις οδηγίες 2000/43/ΕΚ, 2000/78/ΕΚ και 2004/113/ΕΚ του Συμβουλίου.

Στη μεγάλη πλειοψηφία τους, οι αντιπροσωπείες τάχθηκαν κατ' αρχήν υπέρ της πρότασης και πολλές μάλιστα συμφώνησαν με τον στόχο να συμπληρωθεί το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο με την αντιμετώπιση και των τεσσάρων λόγων διακρίσεων μέσω οριζόντιας προσέγγισης.

Οι περισσότερες αντιπροσωπείες επιβεβαίωσαν τη σημασία της προαγωγής της ίσης μεταχείρισης ως κοινής κοινωνικής αξίας στην ΕΕ. Αρκετές αντιπροσωπείες τόνισαν ειδικότερα τη σημασία της πρότασης στο πλαίσιο της εφαρμογής της Σύμβασης των ΗΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (ΣΗΕΔΑΑ). Ωστόσο, ορισμένες αντιπροσωπείες θα προτιμούσαν τη θέσπιση πιο φιλόδοξων διατάξεων όσον αφορά την αναπηρία.

Παρότι υπογραμμίζουν τη σημασία της καταπολέμησης των διακρίσεων, ορισμένες αντιπροσωπείες έχουν εκφράσει στο παρελθόν αμφιβολίες για την αναγκαιότητα της πρότασης της Επιτροπής, η οποία, κατά τη γνώμη τους, παραβιάζει την εθνική αρμοδιότητα σε ορισμένα ζητήματα και αντιβαίνει στις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας. Ορισμένες αντιπροσωπείες εξακολουθούν να διερωτώνται σχετικά με την υπαγωγή της κοινωνικής προστασίας και της εκπαίδευσης στο πεδίο εφαρμογής. Δύο αντιπροσωπείες διατηρούν γενικές επιφυλάξεις.

Ορισμένες αντιπροσωπείες έχουν επίσης ζητήσει διευκρινίσεις και εκφράσει ανησυχίες όσον αφορά, ιδίως, την έλλειψη ασφάλειας δικαίου, την κατανομή αρμοδιοτήτων και τις πρακτικές, δημοσιονομικές και νομικές επιπτώσεις της πρότασης.

Επί του παρόντος, όλες οι αντιπροσωπείες διατηρούν γενική επιφύλαξη εξέτασης της πρότασης. Οι ΤΣ, ΔΑ, ΜΑ, και ΗΒ διατηρούν επιφυλάξεις κοινοβουλευτικής εξέτασης. Η Επιτροπή εμμένει προς το παρόν στην αρχική της πρόταση και διατηρεί επιφύλαξη εξέτασης για τυχόν τροποποιήσεις της.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε τη γνωμοδότησή του στις 2 Απριλίου 2009 στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης². Μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας, την 1η Δεκεμβρίου 2009, η πρόταση εμπίπτει πλέον στο άρθρο 19 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνεπώς απαιτείται η επίτευξη ομοφωνίας στο Συμβούλιο, μετά την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

II. ΟΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΑΛΤΕΖΙΚΗ ΠΡΟΕΔΡΙΑ

Η Ομάδα «Κοινωνικές Υποθέσεις» συνέχισε την εξέταση της πρότασης,³ με βάση δυο σειρές προτάσεων διατύπωσης της Προεδρίας.⁴

Συγκεκριμένα, οι συζητήσεις της Ομάδας επικεντρώθηκαν στα ακόλουθα κύρια ζητήματα:

α) Συμπερίληψη αιτιολογικής σκέψης σχετικά με τη διάκριση λόγω φύλου ή ταυτότητας φύλου ως συνδυαστικό παράγοντα (αιτιολογική σκέψη 12αβ)

Η Προεδρία σημείωσε πως αυτή η τροποποίηση δεν είχε ως στόχο την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του σχεδίου οδηγίας αλλά την αναγνώριση του γεγονότος ότι διακρίσεις λόγω θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού θα μπορούσαν να συνδυαστούν με διακρίσεις λόγω φύλου ή ταυτότητας φύλου.

Μερικές αντιπροσωπείες αμφισβήτησαν τον σκοπό της τροποποίησης και ζήτησαν να ενημερωθούν για το πώς θα διατυπωθεί το ζήτημα στο διατακτικό. Μια αντιπροσωπεία πρότεινε να συμπεριληφθεί αυτή η παραπομπή στην αιτιολογική σκέψη 13. Αρκετές αντιπροσωπείες, αν και υποστήριζαν τον σκοπό αυτής της τροποποίησης, πρότειναν να γίνει αναφορά σε πολλαπλές διακρίσεις εν γένει, αντί του περιορισμού σε έναν συγκεκριμένο συνδυασμό λόγων. Η Προεδρία επέλεξε την τελευταία πρόταση.

² Βλ. έγγρ. Α6-0149/2009. Η κα Ulrike Lunacek (AY/LIBE//Greens/European Free Alliance) ορίστηκε εισηγήτρια από το νεοεκλεγέν Κοινοβούλιο.

³ Οι συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν στις 20 Ιανουαρίου και στις 22 Μαΐου.

⁴ Βλ. έγγρ. 15603/16 και 7202/17.

β) Πολλαπλές διακρίσεις (αιτιολογικές σκέψεις 12, 12αβ και 21 και άρθρο 2 παράγραφος 2 (α-β))

Στις προτάσεις διατύπωσής της, η Προεδρία ζήτησε να αποσαφηνιστεί το ζήτημα των πολλαπλών διακρίσεων και διευκρίνισε ότι διακρίσεις για τους λόγους που καλύπτονται από την πρόταση θα μπορούσαν να *διασταυρώνονται* με διακρίσεις λόγω φυλής ή εθνοτικής καταγωγής και εθνικότητας, όπως και λόγω φύλου ή ταυτότητας φύλου. Σε αυτό το πλαίσιο, η Προεδρία χρησιμοποίησε διατύπωση που επεξηγεί ότι τα μέτρα θετικής δράσης θα μπορούσαν επίσης να καλύπτουν πρόσωπα που παρουσιάζουν *συνδυασμό* χαρακτηριστικών τα οποία σχετίζονται με τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την αναπηρία, την ηλικία ή τον γενετήσιο προσανατολισμό.

Πολλές αντιπροσωπείες επικρότησαν τη συμπερίληψη των πολλαπλών διακρίσεων στο κείμενο. Ωστόσο, μερικές άλλες δήλωσαν ότι δεν συμφωνούν. Η Επιτροπή υποστήριξε τη συμπερίληψη των πολλαπλών διακρίσεων υπό τον όρο ότι θα πραγματοποιηθεί με συνεκτικό τρόπο. Η Επιτροπή συμφώνησε επίσης με την παρατήρηση μιας αντιπροσωπείας ότι δεν θα πρέπει να αναφερθούν στο κείμενο λόγοι διάκρισης που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και θα προτιμούσε, αντί αυτών, γενικότερη αναφορά στους λόγους που δεν καλύπτονται από την παρούσα οδηγία.

γ) Διακρίσεις λόγω συσχετισμού με οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων (αιτιολογική σκέψη 12α)

Η Προεδρία προσέθεσε μια διάταξη στην αιτιολογική σκέψη 12α σχετικά με την προστασία των ατόμων που υφίστανται διακρίσεις λόγω μιας σχέσης που έχουν, ή εικάζεται ότι έχουν με οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στην προώθηση των δικαιωμάτων των ατόμων συγκεκριμένης θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

Αρκετές αντιπροσωπείες υποστήριξαν την τροποποίηση, μια αντιπροσωπεία δεν ήταν σε θέση να την δεχτεί και μερικές άλλες θα επιθυμούσαν να την εξετάσουν περαιτέρω.

δ) **Πεδίο εφαρμογής (ρητή συμπερίληψη των εκ του νόμου προβλεπόμενων επικουρικών συνταξιοδοτικών συστημάτων, αιτιολογική σκέψη 17β και άρθρο 3 παράγραφος 1 (α))**

Στις προτάσεις διατύπωσής της, η Προεδρία αποσαφήνισε το κείμενο αναφέροντας συγκεκριμένα

ότι η απαγόρευση διακρίσεων θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε σχέση με την «πρόσβαση στην κοινωνική προστασία, στο μέτρο που αφορά την κοινωνική ασφάλιση, συμπεριλαμβανομένων των εκ του νόμου προβλεπόμενων επικουρικών συνταξιοδοτικών συστημάτων».

Διάφορες αντιπροσωπείες θα προτιμούσαν να αφαιρεθεί η αναφορά στα εκ του νόμου προβλεπόμενα επικουρικά συνταξιοδοτικά συστήματα, κρίνοντας περιττή την εν λόγω ρητή αναφορά για το λόγο ότι το πεδίο εφαρμογής ήταν ήδη σαφώς καθορισμένο.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Προεδρία συμπεριέλαβε επίσης στις αιτιολογικές σκέψεις μια παραπομπή στην υπόθεση C-267/06 *Tadao Maruko*, στην οποία το Δικαστήριο της ΕΕ αναγνώρισε διακρίσεις λόγω γενετήσιου προσανατολισμού.

Κάποιες αντιπροσωπείες και η Επιτροπή έκριναν ότι η παραπομπή στην υπόθεση C-267/06 δεν ήταν σκόπιμη, για το λόγο ότι αφορούσε επαγγελματικά συνταξιοδοτικά συστήματα, που καλύπτονται από την οδηγία 2000/78/EK, και όχι την κοινωνική ασφάλιση, έκριναν δε ότι η σχετική στις αιτιολογικές σκέψεις θα μπορούσε να προκαλέσει σύγχυση.

δ) **Έννομα αγαθά που εξαρτώνται από το γαμικό καθεστώς (αιτιολογική σκέψη 17η)**

Η Προεδρία αναπροσάρμοσε το κείμενο ώστε να καλύπτει υποθέσεις διακρίσεων εις βάρος ομόφυλων ζευγαριών σε περίπτωση παροχών που εξαρτώνται από το γαμικό καθεστώς. Όσον αφορά την προτεινόμενη αλλαγή εκφράστηκαν αποκλίνουσες απόψεις.

ε) **«Φυσικά ή νομικά πρόσωπα» (αιτιολογική σκέψη 17ζα)**

Η Προεδρία αναθεώρησε την αιτιολογική σκέψη 17ζα, αναφέροντας ρητά ότι «Όλα τα πρόσωπα, είτε φυσικά είτε νομικά, απολαμβάνουν την ελευθερία σύναψης συμβάσεων...» Η Ομάδα υποστήριξε αυτή την αλλαγή.

III. ΕΚΚΡΕΜΗ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

Απαιτείται περαιτέρω συζήτηση για τα προαναφερόμενα ζητήματα, καθώς και για αρκετά άλλα εκκρεμή θέματα, στα οποία συγκαταλέγονται:

- το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, δεδομένου ότι ορισμένες αντιπροσωπείες αντιτίθενται στην συμπερίληψη της κοινωνικής προστασίας και της εκπαίδευσης,
- οι εναπομένουσες πτυχές της κατανομής αρμοδιοτήτων και της επικουρικότητας, και
- η ασφάλεια δικαίου όσον αφορά τις υποχρεώσεις που θα θεσπιστούν από την οδηγία.

Περισσότερες λεπτομέρειες για τις θέσεις των αντιπροσωπειών περιλαμβάνονται στα έγγραφα 5428/17 και 9288/17.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Έχει σημειωθεί αισθητή πρόοδος υπό τη μαλτέζικη Προεδρία σχετικά με τα θέματα που συζητήθηκαν. Ωστόσο, χρειάζονται περαιτέρω πολιτικές συζητήσεις ώστε να επιτευχθεί η απαιτούμενη ομοφωνία στο Συμβούλιο.
